

Z ČESKO AMERICKÉ POESIE.

F. M. BERANOVSKÝ:

PŘI ZÁPADU.

Poslední zlatý paprsek slunce zhas... To nádherný západ byl — Poslední paprsek v rusý západ vlas, obličej bledý ozářil.

Poslední paprsek kadeří se kmit, vlas rusý pozlatil — poslední zlaté slunce letný tpyt na hlavu její vlil...

A zvolna šla: Svit v vlasech svých krvavých západ, se smutkem touhy ve zracích, v tichou snu svých zahrada —

HAVEL Z HOR:

CONFITEOR.

Na srdci kámen — v duši stín — trpím za viny cizích vin.

Jak dlouho už — už dvacet let — pod rukou vad' mi každý květ!

Už v hluk jsem vrh se velikých měst, — však marně hledal nových cest.

Bezpečněj stráší — v dále cili — Není, kdo by mne posílil...

A nechej mnoho — toto jen — než padnu k smrti vysilen:

Dvě ruce ženy — něhu jich — by villy balsám do ran mých, balsám slov lásky hřejivých.

JAN HARRIS ZACHAR:

NAD KNIHOU "HYPATIA." PHILAMMON.

Uprostřed knih, jež dlouhé řady tvoří, uprostřed mistrů, kteří nadešli lid svým zpěvem v jeho radosti a hoří a prouso svojí věky budou žít, uprostřed myslenek, jež v smelém letu se zdvihají až k slunečnímu světu, uprostřed národů všech bohatství, jež v souladu se v dlouhých řadách stávků, eos volá, duši tvoji svěřajíc: Chej vědět víc!

Uprostřed noci, když ti, nade hlavou Vesmírem dobrým hvězdy septají a měsíce sklání k zemi tvář svou smavou a rozmlouvat chce s tebou o tají, jež miliony světél roušskou halí, ty proletělš chtěl bys omou dáti, zřít chtěl bys důvěrně, jak pracuje to srdce Vesmíra a mluje, i letí touha tvoje hvězdnám vstříc: Chej vědět víc!

Když chemik pojí různost v celek jeden a život nalezá v svých pokusech, když vynálezce, láskou k listvu veden, své práci věnuje svůj slední dech, když lékař čítí, kterak slabé čili mnohemu záhadnému nepříteli, když stojíš nad hrobem, v němž vpuštěna je rakev květinami zdobená, hned známé přání vzážíš tvoji lici: "Chej vědět víc!"

Di Lenost: "Nebádej, žij pohodlně, vždyť na světě vše marnost!"

Di Rozkoš: "Svět se cele možj vláde, jež donese tě v palác radosti, a nemysli, jen z mé pij plně číše, nechť zvíš, že žil jsi, až smrt přijde tě!"

A přeč eos neumorně rozrývá ta vyumělkovaná přediva, ve duši hlouběji tvou vnikajíc: "Chej vědět víc!"

Ta stará žízve, která hnala lidi k činnosti včelky, k boji, k volnosti, a která, sotva ovoce kdes sklídí, hned z odpodínku křídla vyprostí, tá v tobě každého dne ozývá se, je neústupnou v kárávém tvém blase, snad chtěl bys utéci jí, přemocti, však poznáváš, že jesti velmocti, již nezastaví, neodolá nic: "Chej vědět víc!"

Jsi hlavou posluše, jenž tobě veš, ze studně bohaté bys vodu bral, než čim's vlc nápodobitelem vědy, tím více v moči roste tam tvůj král, až otrokem se staněš jeho celým,

MUDr. GERAUD ENCAUSSE: NĚCO O DRÁZDIDLECH.

Alkohol.

Alkohol jest jedním z nejnebezpečnějších činitelů, jež jsou člověku k službám. Působnost alkoholu užitého ve tvaru kořalky je velmi rychlá, ale mělká, a proto málo trvalá. Pod vlivem alkoholu uvolňuje se značná část nervové síly, a duch jest zmátnut množstvím únapádu a bleakurychých myšlenek. Alkohol vyvíjí svou působnost jen během velmi krátké doby, a nesámme se nikdy dvakrát po sobě vrátí k tomuto dráždění v téměř výkonu. A tom vězi nebezpečí alkoholu všech druhů: okouzen výsledkem a umocně, že vidi svou intelektuální sféru uvede-

Káva.

Káva jest nejmocnějším drážděním co do délky působnosti. Dvě nebo tři hodiny po použití počíná káva působiti na sféru intelektuální: tato působnost trvá 1-2 hodiny na každou polítku kávy. Káva, jako všechny dráždidla, působí tím, že dá ducha k disposi-

ci třebas k výslánám bys letěl smělým, přeč jenom čítíš, jakobys byl nah, a velš tike, klekaje si v prach: "Odejdi, pýcho, neznámo mně nic. — Chej vědět víc!"

Česko-americký přehled.

Machar příspěvatelem "Věku Rozumu".

Slavný český spisovatel a básník J. S. Machar, čestný předseda české sekce Mezinárodního Volného Myšlenky v Praze, napsal pro první číslo druhého ročníku "Věku Rozumu", orgánu Svazu Svobodomyšlných, původní příspěvek, který tamže v prosinci bude otištěn.

Sokolská výprava do Čech.

Nad jiné mohutnější bude příští výprava amerických Čechů k šestému sletu sokolstva v Praze. Dle ohromných a dalekosáhlých příprav jak v Americe tak v Čechách možno dnes říci, že to bude výprava opravdů imponantní, která počteností svou dohude si v annálech tohoto sletu předního místa. Firma Brodský & Sovák v New Yorku, jejíž oprávněným zástupcem pro západní státy jest pan Josef Mík v Omaze, postarala se o nejlepší pohodlí účastníků výpravy, která opustí New York 11. června 1912. Pro výpravu byla získána dvoukroubová loď Amsterdam, jež jest druhou největší loďi Hollandsko-Americké Liniie. nosnosti 17,250 tun a předčí co do velikosti i známé lodě brémské. Na loďi jest zajištěno 300 kajut druhé třídy a 500 kajut třídy třetí. Kajuty třetí třídy zařízeny jsou jednoduše, avšak účelně a pohodlně. Cestu z New Yorku do Rotterdamu urazí loď New Amsterdam za 8 1/2 dne. Z Rotterdamu pojedje celá výprava přes Lopsko a Drážďany do Prahy zvláštním rychlovlakem přímo bez přesezení. Jest nutno, aby účastníci výpravy učinili své přihlášky nejdéle do 1. dubna 1912. Učiní-li tak dříve, tím lépe pro ně, neboť podle známek bude účast na výpravě ohromná a opoždivší se museli by poněkud jiné lodě a tak zřídce se požitku uvítací slavnosti v Praze.

Čestí umělci v Americe.

Chicazská Svornost sděluje, že do New Yorku přijela loď Rotterdam umělecká družina vesměs známých operních pěvci, skladačů se z Bohumila Ptáka, bývalého tenoristy Národního divadla a miláčka pražských dam, sopránistky Adely Foerstrovny, bývalé členky německého divadla a baritonisty Asehenbrennera, kdysi člena Národního divadla, později záhřebské opery. Skupina těchto umělců hodlá podniknouti koncertní cestu českou Amerikou. Budou zpívati celé scény ve svých kostýmech z oper "Prodaná nevěsta", "Dalibor", "Hubička", "Psohlavci", "Rusalka", "Evžen Oněgin", "Carmen" a jiné.

"Hlahol" v Cedar Rapidsích, Ia., získal znamenitého sborníka — Čecha.

Pěvecký sbor "Hlahol" v Cedar Rapidsích jest na rozhodném postupu k metám svého ideálního snažení, neboť podařilo se mu získati za svého sborníka jedno-

ho z nejnadanějších mezi současnými dirigenty a sbornístry, profesora Josefa Greifa. Jest nade vše pochybu jisto, že pod jeho řízením se povznese "Hlahol" k nebývalé výši, má-li ve svém středu jen trochu schopné zpěváky, o čemž neize dle dosavadních výsledků pochybovat. Profesor Greif jest jedním z těch hudebníků-umělců, jimž hudba jest alfou a omegou životního snažení a to mu odpovídají též plně dosavadní jeho úspěchy. Profesor Greif jest bývalým žákem slavného skladatele Vítězslava Nováka, který vedle Richarda Strausse, componisty slavných oper "Elektra" a nejnověji "Růžového Kavalíra", jest nejuznávanější kapacitou a znalecm kontrapunktu. Z českých klavírních virtuosů jediný prof. Greif odváží se na nesmírně obtížnou skladbu Novákovu "Sonata eroica", a siie poprvé v úzkém kruhu svých přátel za přítomnosti mistra Nováka v Praze, jenž mu k brilantnímu přednesu skladby osobně gratuloval, a podruhé v síni Pízeňského Sokola v Chicagu, kde sklíčil prof. Greif za bravurní svůj výkon bouřlivou pochvalu. Skvělým a v hudebních annálech nezapomenutelným činem prof. Greifa zůstane založení symphonického orchestru o 70 členech v Praze, kterýžto orchestr pod jeho taktovkou vyšimul se po bok nej přednějších orchestrálních sborů v Evropě, zastíniv jednoho času (dle úsudku hudebních znalců) i známý orchestr České Filharmonie. V posledních čtyřech letech působil v Chicagu co profesor theorie (harmonie a kontrapunkt), a jako koncertní hráč na klavír a sbornístr českých a jinonárodních pěveckých sborů. Cedar Rapidský "Hlahol" může si k novému sbornístru jen gratulovati. Profesor Greif otevřel zároveň hudební školu pro hru na piano, housle a hudební theorii v číse 923 Mt. Vernon ave.

Úspěch Vrázových přednášek v New Yorku.

Proslulý cestovatel E. St. Vráz pořádá v New Yorku již třetí přednášku pro mládež. Ve svém krásném a poutavém přednesu živě líčil Čínu a poměry i bídu tamnějších chudiny, dokládaje svá slova krásnými obrazy, které si na svých cestách sám pořizoval. Velepoutavé bylo líčení tajuplných krajin severní Afriky, kde se právě rozpoutává boj mezi fašismou italskou civilizací a vlastenečtými arabskými kmeny. Nejlepší bylo však jeho líčení cesty po Jižní Americe na přírodní krásy tak bohaté. Pan Vráz vypravoval jak s nebezpečím smrti projel se neznámými kmeny jihoamerickými a jak musel si každou píď vybojovat. Jak konečně, překonav všechny obtíže, vrátil se do srdce Čech, zlaté stovčaté Prahy, ku svým přátelům, aby se pokochal v krásách své vlasti. Nádherné obrazy doplňovaly každé slovo vyřčené a tak vyvolávaly silné dojmy v každém posluchači.

České dívky propuštěny.

Václav a Anna Lebedovi, kteří sem přijeli z Čech ke svému otci do Mellen, Wis., byli propuštěni do Ameriky na základě prohlášení jejich otce, že se bude o ně starat. Byly jim zavšeny listky

na šat, svěření dozoru železničních zřízenců a odesání po dráze Laekawana přes Chicago do Mellen, Wis., k jejich otci.

Po padesáti letech navštívil vlast.

V česko-amerických kruzích známý krajan a přítel našeho listu pan Josef F. Vodwárka z New England, Conn., vrátil se dne 28. října ze čtyřměsíční výletní cesty po Evropě opět do svého domova. Pan Vodwárka navštívil v Oděsse na Rusi vdovu svého kamaráda a druha z občanské války, krajana Mráčka, výborného architekta v Rusku. Týž přijel do Ameriky a usadil se v New Yorku, kde i pan Vodwárka bydlel. V tom čase vypukla občanská válka a oba přátelé súčastnili se tažení, pan Vodwárka co poručík v setnině C, st. louisického pluku, a Mráček jako psák. Přátelský svazek mezi oběma krajany se během doby ještě utužil. Mráček byl vydavatelem prvního českého listu v Americe a p. Vodwárka hlavním jeho ředrovatelem. Po válce odejel p. Mráček do Oděssy, kde jako nadaný architekt vynikl nad své současníky, obohativ Oděssu mnoha krásnými residencemi a veřejnými budovami. Mráček zemřel před několika léty ve věku 75 let. Pan Vodwárka při svých 80 letech ztoulil ještě jednou spatřiti kraje, kde prožil své mládí, a rozhodl se k cestě po Evropě, pojav do svého plánu i Oděssu, kde hodlal navštívit vdovu svého intimního přítele. Na své čtyřměsíční cestě urazil mnoho tisíc mil. Z rotterdamkého přístavu pustil se přes Norimberg do Plzně, kamž přibyl dne 20. června, v době největšího vedra. V okolí bylo již po zních bez práce, neboť obilí nedostává vláhu, uschlo strašným horkem, švestky opadaly zelené a listy se stromů se sypalo jako v listopadu. V Praze pobyl několik dní, kde navštívil českého mecenáše U. M. Školské, pana Františka Korbela, kde se též sešel s panem Sadílkem z Wilber, Neb. Zjistě míle bylo jeho setkání se slečnou Šárkou Hrbkovou a její společníci ze Cedar Rapids, Iowa, s nimiž strávil pan Vodwárka několik příjemných hodin v hotelu u "Zlaté Husy". Následovala návštěva Pardubic, Zámrska a pak Vysokého Mýta, kde se staříčký náš krajan zdržel až do 23. srpna. Odtud odebral se přes Vídeň do Oděssy a zpět opět přes Vídeň do Terstu a odtud konečně parníkem Martha Washington do New Yorku. Cestou z Terstu zastavil se parník v Patras, v Recku, kdež se zdržel 18 hodin, dále se zdržel v Palermu na Sicílii 12 hodin a v Algerie, Alžír, 13 hodin. V Palermu nebylo nikomu dovoleno vystoupiti pro panující tam cholera, a přiblížení tam byli cestující jen první a druhé třídy. Na své cestě evropskou pevninou setkal se pan Vodwárka ve Vídní s jedním svým synovcem, který byl radostí nad spatřením svého amerického strýčka unesen. Nádherné zařízení oděšského přístavu učinilo na krajana hluboký kojem. Spatřil tam na padesát parníků, připravených ku cestě do všech konců světa, vyjma do Spoj. Států. Po dlouhém cestování, které by bylo s to vyčerpati sil mladého muže, vrátil se pan Vodwárka v plném květu svého nezmarného zdraví a čilý a veselý.

překročuje právě osmdesátku svého velebného života. Přejeje milému a dobrosrdečnému krajanu ještě Mnohaja ljeta!

Neštěstí mladé krajanky.

Anna Pavlíčková, 28letá služka v rodině Bondy-ů v číse 346 záp. 93. ul. v New Yorku, na které byly poslední dobou pozorovány známky duševní poruchy, chtěla skočiti se střechy, ale bylo jí v tom v čas zabráněno. Avšak minulý pátek provedla dívka svůj úmysl přece. Vyskočila z okna 4. patra a dopadla na sud, kde zůstala v bezvědomí ležeti. Druhý den skonala v nemocnici.

Krajanka obětí lupičů.

Slečna Anna Škodova, která je kasírkou a sklepníčk v restauraci Illinois Lunch Room na Clark ul. v Chicagu, zažila nepříjemné dobrodružství. Právě obsluhovala několik hostů, když dovnitř vstoupili dva chlapi, kteří na ní namířili revolvery a přikázali jí zvednouti ruce. Ustrašená kasírka poslechla a lupiči jí obrali o \$35. Ostatní hosté uprchli a nikdo z nich neodvážil se lupičům postaviti se na odpor.

Velkolepý úspěch sl. Destininnové.

V Metropolitan opeře v New Yorku byla zahájena řada oper, v nichž účinkují nejlepší světoví pěvci a pěvkyně. Z našich krajanků jsou to hlavně Karel Burian a slečna Destininnová. Tato vystoupila v minulém týdnu v opeře "Aida" a podle zpráv anglických listů vyvolala nádhrou svého hlasu dosud netušenou bouři nadšení celého auditoria. Slečna byla dvanáctkrát zvolána a zahrnuta spoustou květinových darů. Na konec Caruso, který zpíval titulní tenorový part, podal slečně na otevřeně scéně krásnou růži na důkaz vlastního nadšení.

Starý vysloužilce dosloužil.

Jeden z nejstarších osadníků českých ve státu Wisconsinu pan Josef Pajdár zemřel v minulém týdnu v Kewanee. Byl narozen r. 1843 do Ameriky se přistěhoval, když mu bylo 13 roků se svými rodiči, kteří se usadili v Milwaukee. Když vypukla občanská válka, vstoupil do 26. wisconsinského pěšího pluku, jenž sestával po většinu z Němců. Od srpna r. 1865 prodělal Pajdár se svým plukem bitvy u Geetyburgu, Lookout Mountain, Missionary Ridge, Kennesaw a jiné, s generálem Shermanem tažení k moři a poslední bitvu bojoval u Goldsboro. Pajdár byl roku 1864 jmenován kaprálem a v červnu roku 1865 čestně propuštěn. Vrátil se do Milwaukee a tam se ve věku 24 roků oženil se slečnou Josefínou Zemanovou. Některé z jeho dětí jsou usazeny v Chicagu.

Smejkal v New Yorku.

Zápasník Josef Smejkal utkal se minulý týden v New Yorku v řecko-finském zápasu se třemi silnými protivníky a vyšel ze všech utkání vítězně. Smejkal měl již v Buenos Aires příležitost ukázati, že jest jedním z nejnebezpečnějších protivníků Gotehových, neboť zápasil s ním po 25 minut nerozhodně. Smejkal prohlásil, že je ochoten se utkati s Gotehem co nejdříve, má-li tento odvahy s ním zápasiti.

ČERNÁ KRONIKA.

— V Cedar Rapids, Ia., zemřel pan Ignác Šindelář ve věku 68 let. Narozen byl v Ickovířech, okres milevský, přijel do Ameriky před 43 roky. Z jeho sourozenců žijí dosud v Americe bratr Tomáš Šindelář a sestra, paní Barbara Smetanová. Jedna z jeho sester, Anna, zahynula při požáru Okružního divadla ve Vídni.

— Paní Růžena Ledvinová, 64letá krajanka v Clevelandu, byla přejetá lokomotivou na trati dráhy Big Four a na místě usmrcena.

— V New Yorku spáchal sebevraždu oběšením se krajan Josef Brandejský z čísla 304 vých. 71. ulice, manžel a otec dvou nezletilých dětí. Asi týden před tím byli manželé Brandejských oloupeni neznámými lupiči o všechny cenný majetek, a to asi bylo příčinou, že si krajan zoufal.

UPOZORNĚNÍ.

Poptávky a závazky na sokolskou výpravu docházejí firmu Brodský & Sovák ze všech konců Soustátí a to v značném počtu. Proto upozorňujeme krajany, aby se přihlásili co nejdříve a zabezpečili si dobrá místa na lodi, neboť očekáváme, že loď bude přeplněná, a ti, kteří se opozdí, musí pak vzít za vděk, co zbude. Zaslato své cestovní záležitosti na rezervovaná místa na adresu: Jos. Míka, c. of Burlington Station, Omaha, Neb.

Victor records, hrané kapelou Boh. Kryla. — Kvarteta, zpívané pp. J. Kallšem, F. Mayerem, V. Roindlem, 7. Jellinkem. — Hudby se zpěvem — jako "Lističku dušový", "Zakolníček", "Pepička", polka, neb zamilovaný "Kuchař" a jiné.

Columbia records, hrané na koncertnímu. Stroje bez trubky od \$15.00 výše. Při objednavce jednoho tuetu hrajm xpressní výlohy. Seznamy zdarma. Pište si o ně: 15-4

JOB. JIRAN, 1333 W. 18th Str., Chicago — Illinois.

John J. Ostronič plumbařství, zavádění páry a plynu 1414 So. 13. Str., Omaha, Neb.

Spolehlivé pojištění na život za skutečnou cenu u WOODMEN of the WORLD (Děvařů Světa) české tábory v Omaze a South Omaze.

Caj.

Působilí káva ke konci svého povzbuzovacího období prudký ale pomějeji výbuch pessimismu, působí čaj mnohem zákeřněji.

Intelektuální povzbuzení, způsobené čajem, jest asi uprostřed mezi kávou a alkoholem; leč toto povzbuzení jest mírné a neukazuje nikdy prudká období ostatních dráždidel. Čaj čini melancholickým a pomenáhu, ale stále, oslabuje nervová střediska. Velmi často nastane těžké oslabnutí nervů, nadoživajících čaje.

Jakost tohoto dráždidla umožňuje trvalou práci intelektuální. Leč hlavní chybou čaje jest, že působí na nervová střediska tak hluboce, že jest doba potřebná k obnovení sil mnohem delší, než při všech lilkách ostatních. Nervová ochabost takto vzniká je- no, aby počáteční idea a počáteční se úplným nedostatkem posní-

ci část nervové síly. Síla, napjetí, které dodá káva našemu ústrojí, jest vmadidlem; neboť toto působení děje se jen za cenu uchvácení ústrojných zásob. Jest tedy užívání kávy jako prostředku posilovacího možno jen u lidí silných a dokonce ne u lidí slabých a chudokrevných.

Psychická působnost kávy jeví se celkem a hlavně na citlivosti. Jest konstatováno, že schopnost umělečkové dojmůti obecně závisí od nervového stavu našeho, na druhé straně káva umožňuje vyvinouti ano i přehnatí tento nervový stav. Káva možno též požití po turecku, při čemž jest obyčejně nálev nahrazen odvarem čimž se moc tohoto dráždidla značně zvyšuje; neboť při tom používáme i jistou část hmotné kávy. Konečně požití kávy trochu rostliněné jak to udává Balzac (francouzský spisovatel) dává tvová ochabost takto vzniká je- nejvyšší působnost, které jest toto

enné dráždidlo schopno.

kavosti a odvahy. Člověk, jenž nadužívá čaje, dává času melancholicky ubíhati, stězuje si trochu, je-li nešťasten, ale nemyslí na odpor; představuje nejbídnější možný typ fanatismu v plném smyslu slova.

Hasí — Opium — Morfium.

Většina lidí se domýšlí, že hasí, jenž patří mezi látky ve sméru psychickém nejnebezpečnější, ať již možno použiti, dává bezprostředně vzrušená vidění a noří člověka do extaze. Takto představované působení hasíe neodpovídá na dobro, plní nešťastná úkolem skutečnosti. Tato látka stí, a máry nejrůznější, nejpálčivější, působí na zášobní střediska nervové síly, vyprázdňuje je z duchovních pocitů. Opium a morfium z něho vyrábějí, působí stejně, ale méně škodlivě, a nešťastný otrok této látky, rozmanouje postupně dávku jedu až do úplného vyčerpaní po němž brzy následuje smrt.

Tak ku příkladu lampa mění se pod vlivem hasíe v nádherný palác, osvěcený devíti tisíci světeli a jiskřící se dráhotkami; je-li na opač představuje nejbídnější, jsou sprostý i dojmy další. Tak jeden z experimentátorů vzav hasíe bez předpojaté myšlenky a očekávaje pouze, co nastane, snil prostě, že jest dýmku a že se z něho kouří. Jest tedy hasíi pouhým rozšifrovatelem a nikoliv tvůrcem. Leč tato optičejí působnost jest sledována hroznom reakci. Zášobní střediska nervová, vyprázdňována na dobro, plní nešťastná úkolem skutečnosti. Tato látka stí, a máry nejrůznější, nejpálčivější, působí na zášobní střediska nervové síly, vyprázdňuje je z duchovních pocitů. Opium a morfium z něho vyrábějí, působí stejně, ale méně škodlivě, a nešťastný otrok této látky, rozmanouje postupně dávku jedu až do úplného vyčerpaní po němž brzy následuje smrt.